

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 56. ANULU XII.

Sabiu, in 1931 Iuliu 1864.

tru provincie din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 annu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Diet'a transsilvana.

Siedintia din 26 Iuniu (8 Iuliu.)

(Caus'a urbariala: lupte seriose.)

(Continuare si capetu din nr. premergatoriu.)

Alessandru Bohatielu ia la cernere — forte stricta si forte drepta — asertele lui Koronka. Combate mai antaiu parerea aceea, ca cestiunea pusa la ordine aru fi simpla si chiara, si documenteaza. ca e tocmai dincontra. Apoi ia la desbatere assertulu lui Koronka, ca proprietatea de pamentu pana acum a fostu a natiunei magiare, si acum s'aru impartasi de ea si nemagiarii. Catu pentru colonicatura (mosiele iobagesci), Istori'a ne spune, ca Ungurii au venitu in Tranni'a ca poporu liberu si au datu man'a cu Romanii iar ca cu poporu liberu. De unde dar la 1848 d'abia a sut'a parte de Magiari liberi, ear 99 parti, Magiari si Romani, iobagi seu curialisti? De acolo, ca iobagi'a s'a facutu cu'ncetulu prin aceea, ca regii donau pre militarii sei cu nobilime, nobilimea era impreunata cu diregatorii fara plata si numai cu onorarie, in loculu caror'a apoi s'au introdusu cate o di de lucru, elaca, banii etc., pamacandu in 1848 jugulu acest'a devenise nesuferitu. — Cumca mosiele iobagiloru au fostu proprietatea lor, se vede in sa respicatu din acordulu dela Capoln'a facutu intre nobili si iobagi la anulu 1432, precum si din acea impregiurare, ca preste colonicatura totdeun'a a dispusu statulu, ear nu domnii pamentesci.

Mai departe restorna essertulu lui Koronka, ca lipsindu din dieta Magiarii si Secuii, fostii proprietari, legile aduse in dieta n'aru ave valore. Acesta nu sta, deca intielege Kor. prin natiunea mag. pre cea din uniunea celoru 3 natii, pentruca acolo nu e vorb'a de „natio hungarica“, ci de „natio nobilium.“ Dar nu sta nici pentru aceea, caci deca dietele dinainte de 48, in cari iobagii nu erau reprezentati de locu, aveau valore, cu catu mai vertosu va ave acest'a, unde suntu reprezentate nu numai tote nationalitate, ci si tote clasele. — Asemenea combate assertulu lui Koronka, ca n'aru fi dreptu, a aduce legi in favorea curialistiloru din comitate si a dileriloru din Secuime, a celoru de pe „ereditatele secuiesci“, cari s'aru fi asiediatu pe acele pamenturi, ca sa scape de greutati. Curialistii din comitate, dice oratorulu, parte mare suntu locuitori pe parti integitoare ale une i mosii iobagesci. Tatalu d. e. avendu mosia mare, au asiediatu pe o parte din ea unu fiu, pe alt'a pre altulu, asiá incatu ei tustrei locuiau totu pe un'a colonicatura; in sa domnii pamentesci au facutu din acesti locuitori curialisti, pentru ca se pota lua dela ei dile etc. Acest'a o ilustra cu unu esemplu forte evidente, unde unu colonu dedu altui'a locu pe mosi'a sea, pentru carea da 104 dile pe anu, ear nobilulu facu pre noulu colonu, a-i da, dile deosebite, asiá incatu in locu de 104 capeta 208 dile, si candu a venitu despagubirea, atunci pentru lucrulu colonulu vechiu lua 600 f., ear pre celu nou lu-boteza curialistu, lu-scoase din casutia si-lu facu proletariu. Si acest'a o facu Szecshenyi alu Ardélului, dar ce voru fi facutu ceialti?! „Mi pare reu, Dloru! incheia oratorulu, ca am fostu silitu a atinge acesta corda preadelicata; dupa ce in sa s'au crediutu obligatu d. Regalistu Koronka in interesulu natiuniloru magiare si secuie ale intona, si fara nici o crutiare a partii cei mai apasate, travestandu intemplările, m'amu silitu si eu indatoratu, in interesulu adeverului, a premite aceste putine riflessiuni, spre a dovedi tocm'a in interesulu prestatimeloru natiuni magiara si secuia, (si a potiori fit denominatio) mi-a tramisu inaltulu regimu si mi-au datu d. Dr. Ratiu proiectele de lege despre acestu obiectu, cari se afla astadi la ordinea dilei. —

Sum convinsu Domniloru din adanculu sufletulu, ca regulandu acesta cestiune, ce sta la ordinea dilei, vomu

vindeca o rana seculara, vomu indrepta o neindreptatire seculara, vomu elibera si acea parte a Secuiloru de sclavia, ai caroru strabuni au sangeratu in seria de mai multi seculi spre aperarea cuibului seu: Terrae Seculorum, si pentru aperarea patriei, vomu emancipa o parte mare a fratiloru magiari, ai caroru strabuni au intratu liberi in acest'a patria a Romaniloru, cari asemenea au fostu liberi si ai caroru strabuni cu strabunii Secuiloru si Magiariloru de astadi dimpreuna au aperatu neintreruptu acest'a patria, si cari nu au fostu nici odata necredintiosi catra aceia, si cari toti numai prin vitrigimea tempului s'au facutu mai tardiu sclavi in stravechiulu lor pamentu, sa scutimu d-loru pre remasitele prebraviloru Secui de necesitatea de a-si parasi vechiulu seu cuibu si a lua lumea in capu ca resplata pentru sangele versatu prin mosi si strabuni in aperarea patriei! sa stergemu, d-loru! si cea mai mica remasitia din nedreptatea temporiloru! Sa delaturamu, d-loru! si remasitia neginei, care face imparechiare chiaru si intre fratii de acelasi sange, intre fratii, cari cand-va au fostu deopotriva! Sum convinsu, d-loru, ca prin acest'a mai folositoriu servitiu vomu face si acelora frati, carii nu se afla aicea, decatu prin pomenirea de „aranyos mente“ si facendu „haza vagy házi tolvajok“, pre aceia, cari nu se afla de fatia. — In fine dice d. reg. Koroka, ca a regula astadi si a hotari in acesta intrebare preadelicata in nefiintia de fatia a Magiariloru si Secuiloru, aru semená a „comunismu.“ La acesta assertiune amu de a-i reflecta, ca intrebarea de fatia nu e intrebare nationala, ci e intrebare intre clase si classe. In diet'a de fatia suntu reprezentate tote clasele mai bine decatu in ori care alta dieta, apoi dupace s'au aretatu mai insusu genes'a dileriloru din Secuime si din comitate, de va pote numi d. reg. Koronka comunismu desrobirea cu despagubire a curialistiloru si a dileriloru din Secuime si din comitate, ce terminu vomu pote afla spre numirea acelei fapte, prin carea s'au facutu cu fortia dileri Secuii, Magiarii si Romanii cei liberi?! Assigurezu pre d. reg. Koronka, ca se va feri acesta dieta a comite atat'a comunismu in acestu obiectu, catu a comisus si cea mai liberala dieta dinainte de 1848., neluandu afara nici diet'a din 1791., care n'art. 30 numai ex incidenti cu unu periodu, care nici n'au venitu la desbatere, nici s'au tinutu de obiectulu, despre care suna acelu articulu, voiesce a statori unu principiu pana atunci inca nicaria disu, si inca in favorea aducatoriloru acelei legi, nefiindu prin nimenea reprezentata acea parte de a carei pele se hotari.—deci e de parere, ca sa se ia la desbatere indata operatulu comisiunei, ear dupa finerea acelu sa se ia la pertractare patent'a urbariala insasi spre revisiune.—

Puscariu in cuventu intreruptu adeseori de ilaritate si Bravo-uri, apera pre Romanii incontr'a asertului referint. Schnell, ca candu ei la venirea Magiariloru aru fi fostu unu bietu poporu de pastori, aretandu din Anonymus si din Keza, ca Romanii pe atunci au avutu organisatiuni si capi nationali. Dar si pastorii pe atunci erau o classa avuta si respectata, pre care nu trebuie sa-si intipuesca referintele ca pre vacarii si porcarii de adi din Cisnadia (Inlaritate), ci dupacum suntu pastori si astadi in Resnari, Salisce, Sacele, cari pre multi cetatieni din Sabiu i-aru pote baga in buzunariu (Ilaritate generala; Bravo! in centru). Apoi trecandu la originea iobogiei, acea o desfasiura totu ca A. Bohatielu, asserendu, ca iobagi'a n'a fostu subjugare nationala, ci o referintia contractuala. Caci cautandu la originea nobililoru magiari, vomu afla pote, ca cea mai mare parte au fostu Romani. (Asia e! so ist's!) Apoi combate pretensiunea lui Koronka, ca candu nobili magiari aru fi adusu o jertfa prin stergerea iobagiei, la 1848. ceca ce nu e adeveratu; caci nu nobili magiari, ci spiritulu

tempului a stersu iobagi'a. Cumca desfiintierea iobagiei n'avemu a o multiamă nobililoru magiari, se vede de acolo, ca toema; acesti nobili au facutu cu unu anu mai 'nainte (la a 1847.) urbariulu acel'a, care a fostu unu scandalu pentru intrég'a Europa civilisata. Dar afara de aceea nobilimea a capetatu despagubire cu miliónele, la carea trebuie sa contribuie tota tier'a cine seie câte sute de ani: a m schimbatu iobagimea unoru omenicu iobagimea tier'e i, intregi. (Asiáe! So ist's!) Dar' afara de despagubire au mai remasu proprietatiloru regalele; apoi pe dreptu pe nedreptu ei au trasu la sine pasiunile, padurile si muntii, cari patent'a urbariala le-au impartitu intre ambe pârtile. Dar in fine la stergerea iobagiei au contribuitu si acea natiune, carea au sciutu sustine in tiera libertatea cetatienésca. (Bravo! in centru.) La cuventulu lui Koronka despre mantea de auru, densulu néga ca aceea aru fi fostu de auru, dar s'a rescumperatu cu auru. In fine dice, ca nu e de lipsa, cá sa acceptámu cu desbaterea obiectului pâna candu va veni aristocratia magiara in dieta; cáci d. Koronka au aperatu pre aristocratii magiari mai bine decum s'aru fi aperatu ei insisi, si cáci nu crede, ca altulu afara de Koronka aru fi avutu curagiulu si fruntea de a numi pre dilerii loru „hoti privilegiati ai tieriei“ (Ilaritate). Repetiesce propunerea sea.

Dr. Ratiu se alatura la parerea lui C. Schmidt si Puscariu, adaugendu numai ca pentru de a manifestá diet'a pretiulu celu mare, ce-lu pune pe acésta propunere, sa se defiga comitetului tempu de 15 díle, in care sa gate operatulu seu.

Ref. Schnell escusa asertele sele si recomanda de nou propunerea comitetului. Propunerea d. Dr. Ratiu e spriginita.

La observarea Referintelui, ca presidele comitetului nu e aci, raspunde presedintele, ca in scurtu tempu va veni.

Branu de Lemény spriginesce pre Schmidt si Puscariu; ear lui Koronka dupa cele ce au disu Bohatielu si Puscariu, are a-i adauge numai atât'a, ca dupa regulamentulu dietalu, diet'a acést'a nu e compusa dupa natiunalitati si dupa clase, ci dupa cercuri, comitate si districte; va sa dica, comitatele unde siedu proprietarii cei mari, suntu reprezentate aici; acesti reprezentanti insa representéza totu poporulu. —

Gavriilu Manu propune 8 in locu de 14 díle; cáci referintele a disu, ca proiectele s'aru poté despartí in dieta. Pres. crede, ca nu suntu prémulta 15 díle, cu carea G. Manu se multiamésce.

Lazaru cá reprezentantele regimului e de parere, ca pentrtru desfacerea celoru dóue proiecte nu suntu de lipsa 15 díle, ba nici 8, ci acést'a sa se lase la voi'a comitetului.

Venindu la votare, se príimesce propunerea lui C. Schmidt combinata cu a lui Dr. Ratiu.

Apoi se dá locu Br. Bedeus, spre a-si motivá propunerea privitoare la imputinarea tempului militiei. —

Presedintele aduce la cunoscintia casei, ca in comitetulu pentru fondulu de desdaunare in loculu lui Maager s'au alesu Schuler—Libloy.

Schnell propune, a se intregi comitetulu seu, ceea ce insa, lipsindu numai doi membrii, nu se afla a fi de lipsa; dar de va cere importantia lucrului a se immulti membrii, presedintele promite ca se va face in siedintia urmatore.

Cu care siedintia se 'nceia la 1³/₄ ore.

Siedintia din 30 Iuniu (12 Iuliu.) 1864.

(Respunsu la interpellatiune.)

Dupa cetirea protocolului in limb'a romana si verificarea lui, Presedintele provóca diet'a a salutá pre Comissariulu regescu dietalu, Conte de Crenneville, care in sér'a trecuta s'a rentorsu din caletori'a sea. Se príimesce. —

Apoi se citesee respunsulu la dóue interpellatiuni ale lui Budacker si consotii. La cea d'antáiu: ca guberniulu reg. nu va intari, cá pentru drumurile transsilvane sa nu se introduca vámi, si cá pe unde s'au introdusu, sa se stérge? Guberniulu raspunde, ca i-a venitu dela regimu insarcinare, in urm'a cárei'a densulu a si facutu o prémilita rogare, cá pentru drumurile transsilvane sa nu se introduca vámi. La a dóua interpellatiune din 18 Sept. 1863. 1) ca guberniulu dá-va socotéla dietei despre fondulu tieriei pe 1862 si 1863? 2) ca substerne-va dietei bugetulu pe anulu 1864, si cere-va aprobarea constitutională a cártii contributiunei? 3) ca facutu-s'au dispositiuni, cá fondurile si fundatiunile, ce se afla inca in administratiunea estor-felu de diregatorii, ce nu suntu respunsabile dietei, sa se ia dela ele, si déca nu s'au facutu, pentru ce nu s'au facutu?— raspunde guberniulu reg.: 1) ca atâtu despre fondulu tieriei, asiá numitulu fondu de concurentia alu tieriei, câtu s' despre celelalte fonduri, nu numai pe anulu

acést'a, ci si pe venitoriu se va dá dietei socotéla, precum si despre scopulu, marimea si intrebuintiarea lor; 2) ca preliminările pentru fondulu tieriei si pentru fondulu dessarcinării pamentului, pentru periodulu din 1 Novembre 1864. s'au si predatu dietei spre pertractare constitutională, ear pe anulu 1865 se va predá câtu mai curendu; 3) ca fondurile si fundatiunile se intrebuintéza de cassia generala a c. r. transilvana, control'a asup'a lor o pórtá esactoratulu regiu transilvanu, si administrarea lor compete guberniului regiu si nu altui oficiu, ce n'aru fi respunditoriu dietei, de aceea Guberniulu n'au aflatu de lipsa a face vre-o schimbare in privintia acést'a, cu atât'a mai vertosu, cáci acést'a aru gramadi numai tier'a cu chiertuicli nóue.

Dupa acestea siedintia se incheia, si membrii dietei, condusi de presedintele Groisz se infatéséza la Esc. Sea Gubernatoriulu si Comissariulu regescu dietalu, Conte de Crenneville, spre a-lu salutá si bineventá.

Siedintia din 1/13 Iuliu 1864.

(Lucruri curente.)

Dupa cetirea protocolului in limb'a magiara, Filtsch se plange, ca in cabinetulu de cietire lipsescu diuarele, Presedintele promite a luá masurile pe lipsa. Apoi provóca comitetele pentru impartirea politica a Transsilvaniei, pentru organizatiunea administrării politice si a judecatorieloru de prim'a instantia, a se aduná dupa amédi la 5 ore la siedintia.

Deputatulu Pantiu cere concediu pe 5 septamáni. I se dá.

Muresianu aterne o petitiune a comunei. Rodn'a, pentru de a fi reprezentata in diet'a tieriei prin unu deputatulu propriu. Petitiunea, dupa o scurta desbatere, la propunerea lui Muresianu sa predá comitetului pentru preconsultarea legi electorale.

Gubernialu r. raspunde la interpellatiunea lui Wittstock si consorti, aratandu spre ce se intrebuintéza fondulu bileteloru pentru venatu.

Presedintele provóca pre Refert. Klein, a citi representatiunea pentru a trei'a propositiune regésca, cu carea sa sa substerna articolulu de lege pentru sanctiunarea si publicarea articulelor de lege in Transilvania. Branu de Lemény propune ase trimite câte unu exemplariu autenticu, subscrisu de Mai. Sea nu numai la Cancelaria aulica, la r. Guvernulu, la Monastirea Colosmanostorului si la Capitulu din Balgaradu, dupa datin'a de pâna acumu, ci si la fiecare municipiu. Br. Fridenfels si Alduleanu combat parerea lui Branu, carea apoi nici ca se príimesce. Asemenea se rieipta si propunerea lui Negrutiu: a se trimite câte unu exemplaru si Episcopiloru. In fine dupa o mica corectura stilistica, facuta de Bolog'a, se príimesce si representatiunea cátra Mai. Sea si comitiv'a catra Comissariulu reg. dietalu. Presedintele propune spre desbatere dorintia lui Schnell: de a se immulti numerulu membriloru comitetului urbarialu, care propunere, dupa ce vorbesce Dr. de Trauschenfels in contr'a ei, nu se príimesce. Apoi se dá spre citire representatiunea si comitiv'a pentru schimbarea paragrafului 75 din legea electorala, cari ambe se príimescu fára schimbári. In fine pres. provóca pre comitetulu pentru propunerile lui Obert si Baron Bedeus (scurtarea tempului de militatu), a se constitui; ear pre comitetele celelalte a lucrá barbatesce, cá sa aiba diet'a propositiuni.

Alegeri nóue pentru dieta.

Sabiiu in 17/29 Iuliu 1864. Inaltulu gubernu regiu transilvanu in urm'a decisiunei din 25 Iuliu 1864 nr. 22,342 se adresséza cátra alegatorii deputatiloru dietali, si facendu-i atenti pe de o parte la obiectele cele préimortante, ce se pertractéza si se voru pertractá in diet'a presinte transilvana, de alta parte la datorintiele lor pentru aperarea drepturiloru si interesselor tieriei, ale natiunalitati si ale individulu, precum si la sántele drepturi ale pré'naltulu Domnitoriu, i provóca acum a trei'a óra a pasí la alegerea de alegati dietali, despre cari voru sci cu securitate, ca voru intrá in dieta si voru representá drepturile comitentiloru sei. Inaltulu Guberniu la capetulu provocárei sele face respunditori pentr urmárele acestoru alegeri pre toti acei'a, cari prin opiniunea si prin exemplulu loru au vre-o putere asup'a poporulu. —

Traducendu limbagiulu oficiosu din acésta proclamatiune in limbagiulu de tóte dílele, aceea cuprinde provocarea, cá Magiaro-Secuii, abtinuti pâ'n'acumu, sa intre si ei in dieta. Intrarea acést'a intr'adeveru aru fi de doritu pentru o solutiune multiamitoare a intrebárilor celoru grele, ce stau la ordinea dílei; cáci de si Magiaro-Secuii, neluandu parte la lucrările dietei, n'au potutu împedecá rót'a evenimin-

telor politico-sociale în patri'a noastră, carea a trecut durându preste protestele lor publice și private, și de și ei, după parerea noastră, n'au stricatu nimeni mai mult decât s'iesi; totuși s'a cunoscut și s'a simțit în câtu-va lipsirea lor, totuși o impaciune durată și perfectă în țiera se pôte accepta numai dela concursul tuturor fiilor ei. De aceea de și ne pădimu a fi optimisti și a lua totu ce suna dreptu aur curatu, și de și prevedem multe și grele lupte pe aren'a parlamentara din Sabiiu: totuși credem, ca prin activitate încordată, prin resignațiune de pretensiuni exagerate, prin cumpetare întieptă și prin sinceritate imprumutată va succede dietei presinte, a pune seu celu puțin a demarcă temeliile zidirei celei nouă, ce va avé sa încapa în spațiile sele pre toti Transsilvanii. De aceea dorim, că provocarea In. Guberniu sa afle resunetulu doritu. —

Sabiiu în 17/29 Iuliu. (Felurite.) Foile vieneze ne spunu, ca Esc. Sea Comandantele Generalu în Transilvania, Maresialul locoteninte Coatele Montenuovo se va radica la rang de principe.

Adunarea generala a Asociatiuneila Hagiagu, în valulu luptelor politice, nu va desceptă acelu interesu, ce l'arui merit'a tocmai acesta adunare — carea antai'a date după în fiintierea multu doritei Asociatiuni comitetulu si-va dá s'ema despre activitatea sea în acestu trieniu, și după statute se va alge comitetulu celu nou. Noidin partene ne-amu îngrijitu, că sa dămu cititorilor nostri referate complete despre cele ce se voru face și se voru vorbi. — Siedintiele dietele — nu potemu sci ca pentru Assoc. seu și din alte cauze, s'au temporisatu pe 8 zile. —

Varietăți și noutăți de di.

(O demintire.) Din Brasiovu ni se scrie în 13 Iuliu. În nr. „Gazetei Transsilvaniei“ fu publicatu cumca Domnisiorele din Brasiovu aru fi dedicatu o poezia subscrisa de I. C. D. Domnei Fani Tardin și chorului teatralu. —

Domnisiorele prindindu de veste 'si dederă următoarea demintire, pe carea insa D. Redactoru alu susnumitului diariu nu o priim:

„Nimicu de noi fără de noi.“

Multu onorate Domnule Redactoru! Dnpa cum insciintiasi și Domn'a T'a în numărulu trecut alu stimatulu-Ti diariu, aru fi dedicatu Domnisiorele române de aici Domnei Fani Tardin și chorului teatrale!!! o poezia, subscrisa de chimerulu I. C. D. —

Domnule Redactoru! Domnisiorele din Brasiovu, desi stiméza pe Domn'a Fani Tardin, — și acést'a au doveditu-o prin fapta-le —, totuși nu potu a nu deminti cu tota energi'a ca poesi'a esita de sub tipariu și subsemnata cu literile susu atinse, s'aru fi facutu cu scirea lor. Domniile lor resping fap't'a acést'a cu atât mai tare, încatu numitulu poetastru fără nume nunumai ca nu a fostu impoternicitu de Domnisiorele din Brasiovu la asiă numit'a poezia, dar Domnisiorele nici chiaru nu-lu cunosc cine-e, și unui necunoscutu de siguru nu-i voru incredint'a unu lucru, prin care densele, și déca ar vrutu sa-lu faca, trebuiau sa-si faca onóre inaintea publiculu. — Poezia esita insa nu e demna nici de scopulu, care si l'a propusu, nici de persónele în a căroru nume si-a arogatu de a es.

În fine sa sci Domnule Redactoru, ca nu e datina la Domnisiorele din Brasiovu a dá astfelu de declaratiuni la choruri teatrale, chiaru și candu le stiméza. —

Domnisiorele din Brasiovu privescu deci dara poetulicior'a acést'a în numele lor, s'au de o necunoscere a buncuvinție din partea autorulu — pentruca că necunoscutu trebnie sa ne garanteze celu puțin cu subscrierea numelui seu — s'au de o arogantia obraznica — pentruca trebuia sa ne ceara învoire la începerea lucrulu, și incuviintiarea poesiei gat'a. —

Domnisoarele Te roga dara sa dai locu acestorur renduri în numărulu urmatoriu, în întielesulu acél'a, că faimosulu poetastru fara de nume, sau sa demintiasca prin „G. T.“ a fi facuta aceia poezia în urm'a unei imputerniciri din partea noastră sau sa numiasca pe acele Domnisiore romane din Brasiovu de la care au primitu imputernicirea, si care i-au incuviintiatu poezia; iar a stimat'a redactiune sa si demintiasca scirea din gazeta Transsilvaniei atingătoare de obiectulu acést'a. Unu teneru.

Principatele române unite.

Un'a din cauzele principale, ce ocupa de presinte atentiunea țierei, suutu bugetele, cari parte voru trebuî fixate prin decrete domnesci, parte se voru substerne nouei Camere, ce se va conchiamă pe bas'a legii cei noue electorale. Bugețulu ministeriului de cultu a esitu de sub tipariu și s'a pre-

datu publicității. În acél'a după „Dembovit'a“ vedem figurandu, între altele, următoarele propusetiuni:

- 1, o nouă episcopie și unu nou seminaru la Ismailu, în acésta parte parasita a Romaniei;
- 2, câte unu procuroru civilu la tóte consistoriele Eparhiale din țiera;
- 3, consistoriele din Iasi și Bucuresci puse pepiciorulu tribunaleloru în personalulu lor.
- 4, desfiintierea a mai multoruschituriși schituletieși transmutarea acestor calugari și calugaritii în schituri mari;
- 5, clădiri la aceste schituri mari, și sume pentru transportulu monahilor.
- 6, pentru formarea unu spitálu la monastirea Varateculu.
- 7, pentru desvoltarea chimiturulu Sierbanu Voda.
- 8, clădirea Cosiei, Tismaniei, Sinaiei, Sinagovului, Curtea de Argesiu, St. Stefanu din Bucuresci, monastirea Némțiu; clădirea unu gimnasiu în Bucuresci, Caldarusani, Cernic'a, Sarindarulu.
- 9, infiintierea a 172 proistosi.
- 10, o facultate de teologia la Bucuresci, alt'a de artele frumoșe.
- 11, completari de gimnasii și creatiunea din nou.
- 12, egalizarea numărulu claselor, profesorilor și apunamentelor în ambele provincii ale Romaniei.
- 13, o miia de scoli de sate din nou în Moldov'a.
- 14, o scóla pentru catolicii din Moldov'a, o scóla de surori de caritate.
- 15, optdieci și trei inspectori de plasi ai scóleloru,
- 16, de judetie, doi inspectori generali.
- 16, pentru adunarea și tiparirea documentelor istorice.
- 17, două diuare, unulu pentru invetiamentulu publicu, altulu pentru istori'a țierei.
- 18, premii literarie autoriloru cari se voru distinge prin opere însemnate.
- 19, unu revisoru clericu pe la episcopii și mitropolii.
- 20, coruri vocale.
- 21, veniturile Marcutiei luate pe sém'a Statulu.
- 22, adausu de scoli primarie.
- 23, înmultirea bursieriloru în cele trei scoli normale Iasi, Bucuresci și Craiov'a,
- 23 adausu de bursiere primarie.
- 24, scóla normala superióra.
- 25, trei clase la seminariulu din Bucuresci.
- 26, scóla româna în Macedoni'a.
- 27, bursieri la universitățile din Bucuresci și Iasi,
- 28, ajutore scolariloru saraci și silitori.
- 29, unu îngrijitoru la Parisu asupr'a copiiloru români.

Diariulu „Românulu“ care în ceste din urma se siliá însusi a provocă suspendarea sea, s'a suspendatu prin decretu principescu, și societatea, ce-lu sustine, s'a desfiintiatu. În loculu lui esá indată „Libertatea.“

Prospectu politicu.

Pecandu cele trei staturi beligerante Austro-Prussi'a și Dani'a tramitu reprezentantii sei la Vienn'a, că sa consulte asupr'a unei păci definitive, pe atunci în Schleswig se aprinde altu focu. În urm'a unei simple batai între soldati hanoverani și soldati prusi, principele Carol, comordantele supremu prusu aruncă în fortareti'a Rensburg, 6000 feciori, dinaintea cărui'a Hanoveranii și Sacsonesii se retragu din cetate, protestandu încontr'a acestei violentie. Acum începe a clocoti în Germani'a de ura a supr'a Prusiei, carea calca în picioré auctoritatea bund-ului, era la bund citimu ca se formara 2 parti din cari un'a doresce a pasi bund-ulu indată încontr'a Prusiei, pecandu ceealalta cêrca mai nainte o aliantia cu Austri'a. Germanii credu ca Prussi'a în adinsu a începutu secatur'a acést'a, pentru de a avé pretextu, că sa puna mân'a pe Schleswig. — Câtu pentru pace, se dice, ca cele 2 poteri aliate s'aru fi iovoitu în punctele principale, dintre cari unulu e, ca Prussi'a platesce Austriei spesele resboialui și Schleswig-ulu lutine ocupatu, pânăcandu va inapoia Prusiei spesele ei, cam 20 millioane taleri prussesci.

Imperatululu Napoleonu lucră pe sub mână la o aliantia între Franci'a, Eugliter'a și staturile germane mediore pentru casulu candu s'aru adeveri vestile despre restituirea vechiei legaturi („sântei aliantie“) între Austri'a, Prussi'a și Russi'a. — Ministrulu Drouin de Lhuys se radica la rang de comite.

În parlamentulu englesu declara ministrulu de esterne, ca acordele din urma ale Romaniei cu In. Pórta sunt recunoscute de tóte poteriile garante.

Se vorbesce despre o intalnire între Napoleonu și regele Prusiei în Baden, carea insa fatia cu evenimentele mai noue nu credem ca se va realisa. —

Publicarea

sumelor incurse la fondulu Asociatiunei transsilvane de pretempulu siedintiei Comitetulu Asociatiunei tiente în 7 Iuliu c. n. a. c. până la 5 Iuliu a. c.

1) Prin P. Archimandritu și Colectoru alu Asociatiunei, Ioanne Popasu s'a administratu la fondulu Asociatiunei, că tacse de membru ord. pre an. 186^{3/4} sum'a de 105 f. v. a. dela urmatorii membrii:

a) dela Dn'a Seatacs'a pre anululu 1863/4 5 f., b) d. negutiatori din Brasiovu Georgie I. Teclu 5 f., c) d. Nicolau Voinescu 5 f., d) d. Ioann H. Ciurcu 5 f., e) d. Alecu Georgiu 5 f., f) d. Ioann Manole 5 f., g) d. Nicolau Maciucă 5 f.,

h) d. Nicolau T. Ciurcu 5 f., i) d. Radu Radoviciu 5 f., k) d. Ioann B. Popu f., l) d. Ioann Stafoveanu 5 f., m) d. Ioann Dusiviu 5 f., n) d. Demetriu Teclu 5 f., o) d. Nicolau B. Popu 5 f., p) d. Ioann B. Popoviciu 5 f., q) Ioann M. Burbea 5 f., r) d. Demetriu Eremita 5 f., s) d. Nicolau Babreanu 5 f., t) d. Constantin Steriu 5 f., u) d. Constantin Nicolau 5 f., v) d. Nicolau Soiu 5 f., toti negociatori in Brasiovu. —

Asia dara sum'a administrata prin d. Colectoru Ioanne Popasu face: 105 f. v. a. di: 0 suta cinci fiorini in valuta austriaca.

2) Prin Rvrdis. d. Can. Metrop. si Colectoru in Blasiu Ioanne Negruti s'a administratu la fondulu Assoc. 5 f. ca taca de m. ord. pre an. 186³/₄ pentru d. professoru in Blasiu, Dr. Ioanne Bobu.

3) Secr. II a Assoc. Ioanne V. Rusu depune tacs'a de m. ord. pre an. 186³/₄ in suma de 5 f. v. a.

4) Prin d. parochu din Satula Saratu Ioanne Balloiu s'a transmis la fondulu Assoc.

a) dela d. Constantin Dimonisie din Tergulu Ocnei pre an. 186³/₄ 2 galbini in natura, b) d. parochu Ioane Baloiu 5 f. Sum'a 2 galb. si 5 f. v. a.

5) De a dreptulu la cas'a Asociatiunei a mai incursu: a) dela d. parochu in Resinari Sav'a Popoviciu Barcianu tacs'a pre an. 186³/₄ 5 f., b) dela d. prefectu dominale Gregoriu Mezei tacs'a pre an 186³/₄ 5 f., c) dela d. docente primariu in Orlatu Moise Panga tacs'a pre an. 186³/₄ 5 f., d) dela d. negociatoru in Sabiiu Demetriu Popoviciu tacs'a pre an. 186³/₄ 5 f. Sum'a 20 f. v. a.

6) Dela d. Parochu in Sasciori Ioanne Stoicuta tacs'a pre an. 186³/₄ si pentru diploma cu totul 6 f. v. a.

7) Prin D. Colectoru si poprietariu in Teac'a Gregoriu Vitezu, s'a tramesu la fundulu Assoc. ca tace de m. ord. pentru anulu 1863/4.

a) dela D. Sa. 5 fl. b) dela D. Asesoriu de Sedria iu Teac'a Iosefu Popu 5 fl. Sum'a 10. fl. v. a.

8) Prin Rvrdis. Domnu Canonici si Secretariu Metropolitani si deodata Colectoru a Asociatiunei, Ioane Negruti s'a administratu la fondulu assoc. ca tace de m. ord. pre an, 1863/4 Sum'a 50 fl. v. a. si anume dela urmatori domni membrii:

a) dela D. profesoriu de Teologia in Blasiu Iosefu Tartia pre an. 1863/4 5 fl. b) dela D. prof. Teologia Gabriele Popu in Blasiu 5 fl. e) profesoriu gimn. Alesandru Micu din Blasiu 5 fl. d) prof. gimn. Ioane Moldoveanu dein Blasiu 5 fl. e) prof. normalu Ioane Balintu dein Blasiu 5 fl. f) Jude opidanu Michaela Tipografu dein Blasiu 5 fl. g) prof. gimnasiale Ioane Stoianu dein Blasiu 5 fl. h) econ. Metrop. Alesandru Neagoi 5 fl. i) Actuariu Metropolitanu Sim P. Mateiu 5 fl. k) dela D. prof. gimn. Ioane Popescu din Blasiu 5 fl. Suma administrata face 50 fl. v. a.

9) Pentru 1 esemplariu dein actele adunarilor geu. a. Asoaiatiunei I II si III dela II. Sa Consilarlu d. Finantia de Trausch s'a primitu 1 fl. v. c. 10) Prin D. protop. Ioane Petricu dela parentele Spiridonu Dimianu dein Breticu, tacs'a pre 186³/₄ 5 fl. v. a.]

Dela Secretariatulu Asotiatiei transilvane.

Sibiu in 5. Iuliu n. 1864.

Nr. 16—1 ESCRIERE CONCURSUALA

In'alt'a Cancelaria regia a Transsilvaniei a binevoitu pre gratiosu prin pre inalt'a decisiune din 4 Maiu a. c. Nr. 829 a concede in principiu radicarea unui Gimnasiu greco-catolicu inferioru in opidulu Naseudu. Totodata a concesu definitiv'a reorganizare a scolei principale gr.-cat. din Naseudu si a celor triviale romane din Sagra, Telciu, Sangeorgiu, Prundu Borgoului si Monoru.

Acumu deodata suntu de lipsa la Gimnasiu doi professori, si la scol'a principala 4 invetiatori si 1 adjunctu.

Pentru fiacare professoru de gimnasiu, dintre cari unulu va fi totodata si directoru, este statoritu unu salariu anualu de 600 fl. v. a. pausialu de cortelu 60 fl. ear directorulu mai percepe 100 fl. remuneratiune si 40 fl. pausialu scripturisticu. — Pentru unulu din cei 4 docenti la scol'a principala, dintre cari unulu va fi totodata si directoru, este statoritu anualu ca salariu 300 fl. v. a. cortelu naturalu ori relutum pentru elu 70 fl. v. a. lemne de focu ori relutum pentru astea 30 fl. v. a.; directorulu percepe separat un'a remuneratiune anuala de 100 fl. v. a. si unu pausialu scripturisticu de 20 fl. v. a. —

Salariulu anualu pentru adjunctulu scolei principale este sistemisatu cu 300 fl. v. a. fara alte emoluminte.

I. Competitorri la doue posturi de professori gimnasiali voru ave a document'a:

1. Ca este inascutu romanu, alaturandu atestatu de botezu
2. Ca a absolvatu studiile gimnasiale dupa nou'a organizatiune, infatisandu atestatul de maturitate, ori unu atestatu academicu, ca a absolvatu facultatea filosofica.

3. Ca are un'a portare morala si politica nepatata, substernendu despre acest'a unu atestatu datu din partea autoritatii politice locale. —

Se voru preferi accia, cari voru dovedi prin atestatu ca au facutu anii de proba cu successu bunu.

Concurintii la statiunile de docinti principali precumu si de adjunctu voru ave a-si dovedi cualitatea ceruta in punctulu I. 1, apoi ca au absolvatu cursulu pedagogicu prescisu, ca suntu in stare de a propune limb'a romana dupa gramatica, ca au destula cunoscintia atatu teoretica catu si practica din economi'a rurala, adeca: despre gradinaria, pomaria, stuparia etc. ca sciu bine celu putinu un'a din celea doue limbi a le patriei neromane (germana seu magiara) si ca au un'a vietia morala si politica buna si nepatata. Si la aceste statii voru fi acci preferiti, cari voru dovedi prin atestatu ca-si-au facutu anii de proba cu bunu successu.

Concurintii la ori care din aceste statii au a-si tramite cererile lor cu tote dovedile despre cele amintite celu multu pana la 10 Augustu 1864 st. n. la Presidiulu Comitului granitierescu administratoru de fondurile scolare din Districtulu Naseudulu in statiunea Naseudu. —

Concurintii la statiunile de professori si docenti, cari cunoscanduse deplinu apti pentru portarea oficiulu de directoratu si ambitionandu acestu postu, au a-si esprim'a dorintia lor in relativ'a cerere, pentru a se pote lua in consideratiune. Naseudu in 18 Iuliu 1864.

Din partea Comitului fondurilor scolare din Districtulu Naseudu. Grigoriu Moisi m. p.

Vicariu eppescu foranu.

Nr. 14—1 C O N C U R S U

Cu inceputulu anului scolasticu venitoriu 1864/5 avendu a se mai adauge la cele siese Classe gimnasiale deja infiintate in Gimnasiulu romanu de religiunea gr. orientale din Brasiovu si Classea a VII se-deschide cu acest'a concursu pentru a X profesura cu salariu anuale de 800 fl. v. a.

Dela concurente se cere ca se documenteze:

1) prin atestatu de botezu, ca este romanu de natiune si crestinn gr. orientale de religiune;

2) prin atestatu de maturitate, ca a finitu studiile gimnasiale dupre sistem'a prescisa de noua organizatiune a gimnasiilor;

3) prin atestatu academicu; ca a finitu facultatea filosofica in vreo Academia seu Universitate ore care;

4) prin atestatu de conduita dela dregatoriile politice locali, ca aceea i este nereprobavera.

Tote aceste documente, Concurentele le va trumite celu multu pana la 15. Augustu 1864. st. v. adresandule francate catra subscrisa Eforia.

Brasiovu 14. Iuliu 1864.

Eforia scolilor romane gr. orientale din Brasiovu

Nr. 12—3 Publicare.

In urm'a Rescriptulu inaltulu ministeriu de resbelu din 23 Iuniu a. c. desp. 14 Nr. 1891 se priimesce pre invetiamentulu cursulu inaltu, la c. r. Academi'a de medicina si Chirurgia Iosefina elevi interni (adeca Scolari solvandi seu nesolvandi-erariali si Esterni.)

Conditunile mai de aproape se potu lua in vedere in „Hermanstädter Zeitung vereinigt mit dem Siebenbürger Boten“ din 16-19 si 22 Iuliu a. c.

Nr. 11—3 O familia onesta germana

din Sabiiu doresce a lua cate-va domnisiore tinere in crescere. Pentru cultivarea si perfectiunarea lor se porta grija cea mai consciintiosa. Totu acolo se instrueza dame intr'unu modu practic si usioru in facerea de haine.

Desluciri mai de aproape se dau in Sabiiu, piati'a mica nr. 404, etagi'a I.

Mai nou.

Audimu ca dintre membrii dietei au plecatu la adunarea generala a Asociatiunei.

Esc. Sea D. Vice-pres. Ladislau Popp dimpreuna cu famili'a; asemenea DD. Alduleanu, Popasu, Popea, Cipariu si Bolog'a.